

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.062/2009/10. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla ... pártfogó ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek - az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Módszertani és Jogi Képviselési Főosztály (1363 Budapest, Pf.: 24.) által képviselt **Hajdú-Bihar Megyei Bíróság** 4025 Debrecen, Széchenyi u. 9. szám alatti székhelyű I.r. és a személyesen eljáró **II.rendű alperes neve (címe)** alatti idézési című II.r. alperesek ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2008. szeptember 15. napján kelt 2.P.21.509/2007/31. számú ítélete ellen a felperes 36. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

... pártfogó ügyvéddíját 7.200.- (hétezer-kettőszáz) Ft összegben állapítja meg.

Felhívja a Szegedi Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy a fenti pártfogó ügyvédi díjat utalja ki az ellátmány terhére számla ellenében ... pártfogó ügyvéd részére.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 7.500.- (hétezer-öttszáz) Ft másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 900.000.- (kilencszázezer) Ft fellebbezési eljárási illeték, valamint a 7.200.- Ft pártfogó ügyvédi díj az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes a Debreceni Városi Bíróságnál Pk.55.416/2001. szám alatt fizetési meghagyás kibocsátását kérte **/személy 1/** és **/személy 2/**

kötelezettek ellen 15 millió forint és járulécai kölcsöntartozás címén történő megfizetése iránt. A fizetési meghagyást az áttétel folytán eljáró I.r. alperes bocsátotta ki Pk.55.416/2001. szám alatt. A kötelezettek ellentmondása folytán perré alakult eljárás P.21.537/2001. szám alatt folytatódott. Az ügyet bíróként a II.r. alperes tárgyalta.

Az I.r. alperesi bíróság a 2002. május 6-i tárgyaláson hozott, s a 12. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített II. számú végzésével a felperes részére engedélyezett személyes költségmentességet megvonta és kötelezte a felperest, hogy leletezés terhével 15 napon belül rójon le 750.000.- Ft kereseti illetéket.

Az I. r. alperes a 2002. június 17. napján tartott tárgyaláson hozott 22. sorszámú határozatával a felperes fenti végzés elleni fellebbezését, valamint a fellebbezési határidő elmulasztása miatti igazolási kérelmét elutasította, majd 22. sorszámú ítéletével a felperes keresetét ugyancsak elutasította. Határozatának indokolása szerint a felperes a kölcsön átadását nem tudta bizonyítani, a kölcsönszerződés eredeti példányát sem tudta felmutatni. A felperes ugyan hivatkozott arra, hogy a Debreceni Városi Bírósághoz a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelme mellékleteként két eredeti kölcsönszerződést csatolt, az I. r. alperes megállapítása szerint azonban a fizetési meghagyás nyomtatványán a csatolt iratok megjelölésénél mind az „eredetiben”, mind a „másolatban” megjelölés alá van húzva, de az iratok között a kölcsönszerződés csak másolatban szerepel, a perben meghallgatott tanúk pedig tagadták, hogy a perbeli kölcsönszerződést aláírták.

Az I.r. alperes a felperes fenti ítélet elleni fellebbezését elutasította, mert a felperes az eljárási illeték lerovására irányuló hiánypótlásnak nem tett eleget.

A felperes a Debreceni Városi Bíróságnál 2002. október 14. napján P.24.634/2002. szám alatt keresetet terjesztett elő a jelen per I.r. alperese ellen 15 millió forint és járulécai kártérítés címén történő megfizetése iránt, az akkor még folyamatban lévő P.21.537/2001. számú ügyben történő eljárásával összefüggésben. Kijelölés folytán az ügyben előbb P.21.288/2002. szám alatt a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság, majd a bírák elfogultsági bejelentése folytán újabb kijelölés eredményeként a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság járt el P.21.030/2003. szám alatt. E bíróság 7. sorszámú, 2003. augusztus 27. napján kelt végzésével felfüggesztette a per tárgyalását az I.r. alperes előtt P.21.537/2001. szám alatt folyó per jogerős befejezéséig. Utóbb a bíróság a felfüggesztő végzést saját hatáskörében megváltoztatta, majd az így P.21.678/2003. szám alatt folytatódó eljárásban a pert 2. sorszámú végzésével megszüntette arra hivatkozással, hogy a felperes követelése a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság előtt P.21.537/2001 szám alatti per jogerős befejezéséig idő előtti, ezért a keresetlevelet már idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a permegszüntető végzést 9.Pf.21.609/2003/1-I. számú végzésével helybenhagyta. A Legfelsőbb Bíróság e végzés ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet Pfv.20.624/2004/2. számú végzésével elutasította.

Pf.II.20.029/2009/3.szám

A felperes e per folytatására irányuló kérelmét a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság P.21.678/2003/11. számú végzésével elutasította. A felperes végzés ellen benyújtott fellebbezését 13. sorszámú határozatával szintén elutasította. Az elutasító végzés elleni jogorvoslati eljárásban a Debreceni Ítéltábla 2005. október 5. napján kelt Pf.I.20.460/2005/2. számú végzésével az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A másodfokon eljáró tanács tagja volt jelen per II.r. alperese.

Ezt követően a felperes újabb keresete folytán a kijelölés alapján eljáró Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt P.20.341/2006. szám alatt indult peres eljárás. E per I.r. alperese a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság, a II.r. alperese a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság (jelen per I.r. alperese), a III.r. alperese a Debreceni Ítéltábla volt. A felperes a II.r. alperes Hajdú-Bihar Megyei Bírósággal szembeni kártérítési igényét arra alapította, hogy a P.21.537/2001. számú - a **/személy 1/** és pertársa alperesek elleni perben - a bíróság a felelős azért, hogy az iratok közül eltűnt az eredetiben benyújtott kölcsönszerződés.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság P.20.341/2006/35. számú ítéletével a felperes keresetét, a 37. sorszámú végzésével pedig az ítélet ellen benyújtott fellebbezését hivatalból elutasította. A végzést a Győri Ítéltábla Pkf.I.25.947/2007/2. számú végzésében helybenhagyta.

A felperes a jelen perben előterjesztett keresetében vagyoni kártérítésként 15 millió forint és annak a **/személy 1/-vel** és házastársával létrejött kölcsönszerződés időpontjától járó évi 20 % késedelmi kamata, továbbá nem vagyoni kártérítésként 5 millió forint megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Vagyoni kárigényét a kölcsönszerződés alapján meg nem térült összegben jelölte meg. Előadta, hogy a kölcsönszerződésből eredő követelése iránti peranyagból az általa eredetiben csatolt kölcsönszerződés a bíróság iratkezelőjének felróható okból veszett el, az okirat eltűnése miatt nem tudta bizonyítani a kölcsönszerződés létrejöttének tényét. Hivatkozott arra, hogy a bíróság jogszabályba ütköző módon vonta meg az engedélyezett személyes költségmentességet, okiratokkal igazolta ugyanis az alapeljárásban, hogy szociális segélyben részesül, erre az esetre pedig a jogszabály a személyes költségmentesség engedélyezését rendeli el. A költségkedvezmény jogsértő megvonása miatt köteles 750.000.- Ft illeték megfizetésére. A II.r. alperes terhére róta, hogy saját maga által hozott ítélet felülvizsgálatánál járt el. Mindezek folytán sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, amely nem vagyoni kártérítés iránti igényét megalapozza.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Jogi okfejtése szerint a felperesnek azon kereseti kérelme, amely a kölcsönszerződés eredeti példányának

periratokból való eltűnésével kapcsolatos, ítélt dolognak minősül. A felperes ugyanilyen tartalmú kereseti kérelmét a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság P.20.341/2006/35. számú jogerős ítéletével elutasította. Rámutatott arra, hogy ítélt dolog esetén a Pp. 157. § (1) bekezdés a) pontja alapján a per megszüntetésének lenne helye, tekintve azonban, hogy a felperes ezzel kapcsolatos előadását nem önálló keresetként terjesztette elő, hanem kárigényének ez csupán egyik indoka, erre eljárásjogi lehetőség nincs, ezért az érdemi vizsgálat hiányát ítéletében mondta ki.

Nem találta megállapíthatónak a kártérítési felelősséget a személyes költségmentesség megvonását illetően sem. Rámutatott arra, hogy a felperes az 1993. évi III. tv. 37/A. § (1) bekezdése, illetve a 8/1983. (VI.29.) EüM-PM. rendelet alapján, mint megváltozott munkaképességű dolgozó jogosult rendszeres szociális járadékra. Ez nem azonos a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 6. § (1) bekezdése második fordulata szerinti szociális segély fogalmával, amelynek folyósítása esetén a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálata nélkül is megilleti a felet a költségkedvezmény. A felperest tehát e jogszabályi rendelkezés alapján automatikusan nem illette meg a személyes költségmentesség kedvezménye, ezért a bíróság jogszabálysértés nélkül vonta meg az engedélyezett költségmentességet.

Kifejtette, hogy a II.r. alperes a Debreceni Ítéltábla ítélkező tanácsának tagjaként bírálta felül a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság P.21.678/2003/2. számú végzése ellen benyújtott felperesi fellebbezést. A felperes által jogsértőnek minősített határozat meghozatalakor a II.r. alperes munkáltatója nem az I.r. alperes, hanem a Debreceni Ítéltábla volt, ezért erre alapítottn az I.r. alperessel szemben a felperes igényt nem érvényesíthet.

A II.r. alperessel szemben előterjesztett kereset kapcsán rámutatott arra, hogy a Ptk. 348. § (1) bekezdése alapján a magatartásával okozott kártérítés iránti igény a munkáltatójával szemben érvényesíthető, ezért az azzal kapcsolatos kereseti kérelmet is elutasította.

Az ítélet elleni fellebbezésében a felperes annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a per tárgyalása során az eljárási szabályok megsértésével járt el, amely miatt megfosztotta a tisztességes eljáráshoz való jogától. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletet már kihirdetése napján írásba foglalta és kiadta, amelyből arra lehet következtetni, hogy az már a tárgyalást megelőzően elkészült. Sérelmezte, hogy az eljáró bíró nem adott választ a tárgyaláson feltett kérdéseire. Aggályosnak tartotta, hogy a bíróság elleni ügyben egy másik bíróság jár el, álláspontja szerint ilyen körülmények között tárgyilagos és elfogulatlan ügyintézés nem várható. Fellebbezése érdemét illetően arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság és más bíróságok

Ítéletét fogadta el ítélezése alapjául, holott ezek a bíróságok úgy hoztak ítéletet, hogy őt az eljárás során nem hallgatták meg, és figyelmen kívül hagyták jelen per alpereseinek eljárási szabálysértéseit. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte az általa felajánlott bizonyítást, pedig ennek fogantatosítása mellett kétséget kizáróan bizonyítást nyert volna, hogy jogszerű volt a kölcsönszerződésből fakadóan érvényesített igénye. A költségmentesség iránti kérelem megvonása kapcsán az elsőfokú eljárásban előadottakat változatlanul fenntartotta azzal, hogy a sérelmezett végzés meghozatalakor és jelenleg is rendszeres szociális járadékban részesül, ezen összegből a több százezer forintos illetéket, perköltséget fizetni nem tudja, a megélhetése is veszélyeztetett.

Az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **nem alapos.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen állapította meg, abból levont jogi következtetése a jogszabályoknak megfelel, ezért érdemi döntése helytálló, ítéletét kifogástalanul megindokolta. A felperes fellebbezésében nem jelölt meg olyan tény vagy körülményt, amelyet az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése kapcsán nem értékelt, az anyagi és eljárási szabályok megsértése sem állapítható meg, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét az ítélőtábla a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - utalva a Pp. 253. § (2) bekezdésére - annak helyes indokai szerint helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki.

A Pp. 229. § (1) bekezdése értelmében a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazon felek egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő).

Az anyagi jogerő folytán a peresített jogviszony alapján a feleket megillető jogokat és az őket terhelő kötelezettségeket végérvényesen meghatározottnak kell tekinteni. Az ítéletben elbírált jogot többé nem lehet vitássá tenni. A bíróság és más hatóságok a későbbi döntésüknél a jogerős határozatot kötelesek alapul venni.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperesnek az I.r. alperessel szemben a kölcsönszerződés eredeti példányának bírósági iratok közül való - állítása szerinti - eltűnése miatti igénye ugyanazon ténybeli alapon nyugszik és ugyanazon jog érvényesítésére irányul, mint amelyet a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a

P.20.341/2006/35. számú ítéletével már elbírált, ezért az a Pp. 229. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel ítélt dolognak minősül. Mindezek alapján helyállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor az ezzel kapcsolatos kereseti előadást érdemben nem vizsgálta.

Az eljárt bírósággal szemben indított kártérítési per nem jelenthet új jogorvoslati fórumot a fél számára a kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős ítélet felülvizsgálatára (BDT. 2006/1496. Komplex Jogtár). Ebből következően a fentiektől eltekintve sem lenne jogi lehetőség arra, hogy a felperes által felajánlott bizonyítás lefolytatásával az I.r. alperes P.21.537/2001. számú ügyben hozott döntését a bíróság jelen ügyben felülbírálja.

A bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség megállapítására a Ptk. 349. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt speciális és a Ptk. 339. § (1) bekezdésében írt általános feltételek együttes megvalósulása esetén kerülhet sor. Ennek megfelelően bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei:

- jogellenes magatartás
- kár
- okozati összefüggés
- vétkesség
- a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetve
- a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket a károsult igénybe vette.

Az elsőfokú bíróság helyállóan állapította meg, hogy a felperest a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 6. § (1) bekezdés második mondata alapján a személyes költségmentesség nem illette meg. E szerint a jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata nélkül azt a felet kell költségmentességben részesíteni, aki rendszeres szociális segélyt kap. A felperes az elsőfokú ítéletben megjelölt jogszabályi rendelkezések alapján azonban nem rendszeres szociális segélyben, hanem rendszeres szociális járadékban részesül, amely a megváltozott munkaképességű munkavállalók részére folyósított ellátás. Ennek megállapítási feltételei függetlenek a jogosult, illetve családja vagyoni viszonyaitól. Téves tehát az a fellebbezési érvelés, amely szerint a részére folyósított szociális ellátás ténye megalapozza a költségmentesség iránti igényét és ezért az I.r. alperes a költségkedvezményt sérelmezett végzésével jogszabálysértően vonta meg. Miután a felperes vonatkozásában az IM. rendelet 6. § (1) bekezdés második mondatának alkalmazására nem kerülhetett sor, az I.r. alperes helyesen járt el, amikor a kérelem elbírálásakor feltárta a felperes anyagi helyzetét és ennek alapján vonta le azt a következtetést, hogy a költségmentesség engedélyezésének feltételei nem állnak fenn. Az I.r. alperesnek ez a döntése a felperes által a jövedelmi, vagyoni viszonyait illetően tett személyes előadásának mérlegelésén alapult. Az egységes bírói gyakorlat szerint a mérlegelés csak akkor jogszabálysértő és alapoz meg kártérítési felelősséget, ha kirívóan okszerűtlen vagy megalapozatlan (EBH. 2006/1424/II.).

Felperes a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság előtt 5.P.21.537/2001. szám alatt folyamatban volt ügyben a 2002. május 6. napján tartott tárgyaláson rögzített 12. sorszám alatti jegyzőkönyvben akként nyilatkozott, hogy a férje hagyatékából 50 millió forintot hozott Magyarországra, továbbá Svédországban ingatlanokkal rendelkezik. Ezen személyes előadás alapján nem kirívóan okszerűtlenül és megalapozatlanul vonta le az I.r. alperes, hogy a költségmentesség engedélyezésének jogszabályi feltételei nem állnak fenn. Rámutat továbbá az ítélet tábla arra is, hogy a bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség megállapításának elengedhetetlen feltétele, a rendes jogorvoslat kimerítése sem valósult meg, ennek hiányában a felperes költségmentesség megvonásával kapcsolatos igénye érdemben nem is vizsgálható. Megállapítható ugyanis, hogy az I.r. alperes sérelmezett végzése ellen benyújtott fellebbezést az I.r. alperes elkésztettség okán elutasította, így módon a jogorvoslati lehetőség kimerítésének hiányában az egyéb feltételek fennállása esetén sem lenne lehetőség a kártérítési felelősség megállapítására.

Az ítélet tábla a II.r. alperes kártérítési felelősségét érintő ítéleti indokolással az ítélet tábla mindenben egyetért, utal annak helyes indokaira. Ezt meghaladóan rámutat arra, téves a felperes arra vonatkozó álláspontja, miszerint a II.r. alperes saját határozatának felülbírálata során járt el. Tény, hogy a II.r. alperes az I.r. alperes előtt P.21.537/2001. szám alatti ügyben mint bíró járt el, és hozott érdemi döntést. A Debreceni Ítélet tábla másodfokú tanácsának bírójaként azonban nem ezt az ítéletet bírálta felül, hanem a Szabolcs-Szatmár Megyei Bíróság P.21.678/2003/2. számú végzése ellen benyújtott fellebbezést. Ez az ügy ugyan kapcsolódott a már említett perhez, azonban a II.r. alperes ennek elbírálásából a Pp. szabályai szerint nem volt kizárva.

Alaptalanul hivatkozik a fellebbezés az elsőfokú eljárás szabályainak megsértésére is. Tény, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét annak meghozatala napján írásba foglalta, az írásra és kiadásra került ugyanezen a napon. Ez azonban nem ütközik a Pp. 219. § (2) bekezdésében írt eljárási szabályba, az a fellebbezési hivatkozás pedig, hogy a felperes jogi képviselője részére ugyanezen a napon az ítélet kézbesítést nyert, téves, a tértivevény tanúsága szerint ugyanis a kézbesítés időpontja 2008. szeptember 17-e. Az elsőfokú bíróság a tárgyalást, amelyen érdemi döntését hozta, 11 óra 35 perckor befejezte, a felperes keresete kapcsán jogkérdésben kellett döntenie, amelyhez szükséges bizonyítékokat a tárgyalást megelőzően beszerzett okiratok szolgáltatották. Ilyen körülmények között nem vonható le következtetés arra nézve, hogy az ítélet már a tárgyalást megelőzően elkészült.

A pervezetésre vonatkozó szabályokat a Pp. 133. §-a tartalmazza. A pervezetés része a tárgyalásvezetés.

Eszerint a tárgyalást az elnök vezeti, a törvény keretei között az elnök szabja meg azoknak a cselekményeknek a sorrendjét, amelyeket a tárgyaláson teljesíteni kell. A felekhez, valamint az elnök által kihallgatott személyekhez kérdéseket a bíróság tagjain kívül a felek és képviselőik is intézhetnek. A felek és képviselőiknek a kérdezési joga a másik peres fél

a tanú (Pp. 173. § (3) bekezdés), valamint a szakértő (Pp. 180. § (3) bekezdés) felé gyakorolható. A fél a bíróságnak kérdést nem tehet fel az ügy érdemét illetően, a bíróság tájékoztatási kötelezettsége csak eljárási kérdésekben merülhet fel (Pp. 3. § (3) bekezdés). Mindezek alapján nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság, amikor a felperes által a jelen jogvitával összefüggően feltett kérdéseket nem válaszolta meg.

Az ítélet tábla az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I.r. alperes útiköltségének, mint másodfokú perköltségnek a megfizetésére. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, valamint a pártfogó ügyvéd 7/2002. (III.30.) IM. rendelet alapján megállapított díját a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 14. §-a alapján a 13. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az állam viseli.

Az II.r. alperesnek költsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

S z e g e d , 2009. április 8.

Dr.Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr.Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr.Kiss Gabriella sk.
táblabíró